

(สำเนา)
เลขรับ ๑๒/๒๕๕๕ วันที่ ๑๖ ก.พ. ๒๕๕๕
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๓๗๙๕

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

กราบเรียน ประธานรัฐสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญฯ ในเรื่องนี้

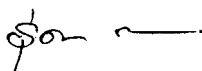
ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญฯ ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์
สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอรัฐสภาพิจารณาเป็นเรื่องด่วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา
(ยุทธศักดิ์ ศศิประภา)
รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๙
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

วิทยากรเชี่ยวชาญ

กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักงานการประชุม

จิราภา พิมพ์
จิราภา พิมพ์
จิราภา พิมพ์

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้รัฐสภาประชุมร่วมกันในกรณีการให้ความเห็นชอบสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมาจากการคัดเลือกโดยที่ประชุมรัฐสภา และกรณีการให้ความเห็นชอบญัตติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (เพิ่ม (๑๗) และ (๑๘) ของมาตรา ๑๓๖)

(๒) กำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และกำหนดกระบวนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (เพิ่มหมวด ๑๖ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มาตรา ๒๘๑/๑ ถึงมาตรา ๒๘๑/๑๗)

(๓) กำหนดให้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เมื่อรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ (มาตรา ๕)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีวิธีการจัดทำรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ทั้งฉบับเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิรูปการเมือง โดยให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสองประเภท ประเภทที่หนึ่งมาจากการเลือกตั้งในจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และประเภทที่สองมาจากรัฐสภา คัดเลือกบุคคลจากหลายสาขาอาชีพ รวมเป็นองค์กรในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองขึ้นใหม่ให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุมัติรัฐธรรมนูญโดยการออกเสียงประชามติได้ด้วย ทั้งนี้ โดยยังคงรักษาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไว้ตลอดไป จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้

- (๑) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จังหวัดละหนึ่งคน
 (๒) สมาชิกซึ่งมาจากการคัดเลือกโดยที่ประชุมของรัฐสภา จำนวนยี่สิบสองคน

ดังต่อไปนี้

- (ก) ผู้เชี่ยวชาญสาขากฎหมายมหาชน จำนวนหกคน
 (ข) ผู้เชี่ยวชาญสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวนหกคน
 (ค) ผู้มีประสบการณ์ด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน เศรษฐกิจ

สังคม กฎหมาย หรือการร่างรัฐธรรมนูญ ตามหลักเกณฑ์ที่ประธานรัฐสภาประกาศกำหนด จำนวนสิบคน

มาตรา ๒๕๑/๒ บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๑/๑ (๑) ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
 (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
 (๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกัน

ไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือเป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งหรือเคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีการศึกษา หรือเคยรับราชการ หรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปี

มาตรา ๒๕๑/๓ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๑/๑ (๑)

- (๑) เป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) (๗) (๘) (๑๒) (๑๓) หรือ (๑๔)
 (๒) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

- (๓) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง

มาตรา ๒๕๑/๔ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๑/๑ (๒) ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๕๑/๒ (๑) และ (๒) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๑/๓ (๑) และ (๓)

มาตรา ๒๕๑/๕ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๑/๑ (๑) ให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองมีผลใช้บังคับ

ให้ดำเนินการให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามมาตรา ๒๕๑/๑๖ โดยให้มีระยะเวลาสมัครรับเลือกตั้งไม่เกินยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกามีผลใช้บังคับ

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองให้กำหนดวันเลือกตั้งไว้ด้วย โดยต้องกำหนดไม่เกินสี่สิบวันนับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาสมัครรับเลือกตั้งและต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยอาจนำหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันเลือกตั้ง โดยให้ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนสูงสุดในการเลือกตั้งแต่ละจังหวัดเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดนั้น

มาตรา ๒๕๑/๖ ให้รัฐสภาดำเนินการคัดเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญตาม มาตรา ๒๕๑/๑ (๒) ให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒๕๑/๕ มีผลใช้บังคับ

ให้สภาของสถาบันอุดมศึกษา องค์กรภาคเศรษฐกิจสังคม และองค์กรภาคเอกชน แต่ละแห่งคัดเลือกบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม มาตรา ๒๕๑/๑ (๒) ในประเภทต่าง ๆ ตาม มาตรา ๒๕๑/๑ (๒) (ก) (ข) และ (ค) ประเภทละไม่เกินสองคน โดยจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อของแต่ละประเภท พร้อมทั้งรายละเอียดตามที่ประธานรัฐสภากำหนด และส่งให้ประธานรัฐสภาภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นกำหนดวันรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม มาตรา ๒๕๑/๑ (๑)

องค์กรภาคเศรษฐกิจสังคมและองค์กรภาคเอกชนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่ประธานรัฐสภากำหนด

ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งคณะกรรมการจำนวนสิบห้าคนตามหลักเกณฑ์ที่ประธานรัฐสภากำหนด โดยหลักเกณฑ์นี้ให้รวมถึงการประชุม การลงมติ การดำเนินการของคณะกรรมการ เงินและประโยชน์ตอบแทนอื่นของกรรมการด้วย เพื่อดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสองให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบวันและส่งผลการตรวจสอบต่อประธานรัฐสภา โดยในการประชุมของคณะกรรมการให้นำบทบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์ตามมาตรา ๑๓๐ และความคุ้มกันตามมาตรา ๑๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ประธานรัฐสภาจัดทำบัญชีรายชื่อของบุคคลที่คณะกรรมการส่งมาแยกเป็นประเภทแต่ละบัญชีโดยให้เรียงรายชื่อตามลำดับอักษร และให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาภายในสิบห้าวันนับแต่ได้รับผลการตรวจสอบดังกล่าว เพื่อให้รัฐสภาลงมติคัดเลือกผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ

ในการคัดเลือกผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม มาตรา ๒๕๑/๑ (๒) ให้เลือกจากบัญชีรายชื่อที่ประธานรัฐสภาจัดทำตามวรรคห้าตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม มาตรา ๒๕๑/๑ (๒) การลงคะแนนดังกล่าวให้กระทำการลับ

ให้ผู้ได้รับคัดเลือกซึ่งได้คะแนนสูงสุดตามลำดับตามจำนวนที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๒๕๑/๑ (๒) เป็นผู้ได้รับคัดเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนเท่ากันในระดับใดอันเป็นเหตุให้จะมีจำนวนผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเกินจำนวนดังกล่าว ให้ดำเนินการลงคะแนนใหม่เฉพาะผู้ได้รับคะแนนเท่ากันนั้น ถ้ายังมีคะแนนเท่ากันอีก ให้ประธานรัฐสภาทำการจับสลากว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับคัดเลือก

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการสมัครรับการคัดเลือกและการคัดเลือกสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว

ให้ประธานรัฐสภาประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑/๑ (๒) ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๙๑/๗ ในกรณีที่รัฐสภาจะต้องดำเนินการใดตามหมวดนี้ในระหว่างปิดสมัยประชุมรัฐสภา ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญและให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ แต่ถ้าอายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรและมีกรณีของรัฐสภาจะต้องดำเนินการใดภายในระยะเวลาที่กำหนดตามหมวดนี้ มิให้นับระยะเวลาตั้งแต่วันที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี จนถึงวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกภายหลังจากมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎร รวมเข้าในระยะเวลาที่รัฐสภาจะต้องดำเนินการ

มาตรา ๒๙๑/๘ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑/๑ (๑) และ (๒) เริ่มตั้งแต่วันที่เลือกตั้งหรือวันที่รัฐสภามีมติแล้วแต่กรณี

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑/๑ (๑) หรือ (๒) สิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) สภาาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๙๑/๑๕

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙๑/๒ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๙๑/๓

ในกรณีของสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑/๑ (๑)

(๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙๑/๒ (๑) หรือ (๒) หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๙๑/๓ (๑) หรือ (๓) ในกรณีของสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑/๑ (๒)

เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑/๑ (๑) หรือ (๒) ว่างลง เพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามตรา ๒๙๑/๑๕ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือประธานรัฐสภาดำเนินการเลือกตั้งหรือคัดเลือกสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในกำหนดเวลาสามสิบวัน เว้นแต่ระยะเวลาการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญของสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑/๑๑ จะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน

ในกรณีที่สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑/๑ (๑) หรือ (๒) ว่างลงตามวรรคสาม ให้สภาาร่างรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่ต่อไป แต่ทั้งนี้สภาาร่างรัฐธรรมนูญจะต้องมีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกตามมาตรา ๒๙๑/๑ (๑) และ (๒)

มาตรา ๒๙๑/๙ ภายในสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่มีสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญครบจำนวนตามมาตรา ๒๙๑/๑ (๑) และ (๒) ให้มีการประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

สภาาร่างรัฐธรรมนูญมีประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญคนหนึ่งและรองประธานคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามมติของสภาาร่างรัฐธรรมนูญและให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามหมวดนี้ รองประธานมีอำนาจหน้าที่ตามที่ประธานมอบหมาย และปฏิบัติหน้าที่แทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

เมื่อประธานและรองประธานไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญเลือกตั้งกันขึ้นเองเป็นประธานในคราวประชุมนั้น

มาตรา ๒๕๑/๑๐ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานและรองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญและกรรมาธิการที่สภาาร่างรัฐธรรมนูญแต่งตั้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๕๑/๑๑ สภาาร่างรัฐธรรมนูญจะต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรก

ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญนั้น สภาาร่างรัฐธรรมนูญอาจนำรัฐธรรมนูญฉบับใดฉบับหนึ่งที่มีความเป็นประชาธิปไตยสูงมาเป็นต้นแบบในการร่างก็ได้

การที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรไม่เป็นเหตุกระทบกระเทือนการปฏิบัติหน้าที่ของสภาาร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภาาร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในทั่วทุกภูมิภาคด้วย

ร่างรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐจะกระทำมิได้

ในกรณีที่รัฐสภาวินิจฉัยว่าร่างรัฐธรรมนูญมีลักษณะตามวรรคห้า ให้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไป

มาตรา ๒๕๑/๑๒ วิธีการพิจารณาและจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ การประชุม การลงมติ การแต่งตั้งกรรมาธิการและการดำเนินการของกรรมาธิการ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย และกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติของหมวดนี้ ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภาโดยอนุโลม

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้กับการประชุมของสภาาร่างรัฐธรรมนูญโดยอนุโลม

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๐ และความคุ้มกันที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๑ ให้นำมาใช้บังคับกับการประชุมของสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญและกรรมาธิการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕๑/๑๓ เมื่อสภาาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นแล้ว ให้นำเสนอต่อประธานรัฐสภา

เมื่อประธานรัฐสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญแล้ว หากเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญนั้นมิได้มีลักษณะตามมาตรา ๒๕๑/๑๑ วรรคห้า ที่ต้องเสนอให้รัฐสภาวินิจฉัย ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญนั้นจากสภาาร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติของประชาชนว่าจะเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญนั้นหรือไม่

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันออกเสียงประชามติภายในไม่เกินหกสิบวันแต่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญจากประธานรัฐสภา วันออกเสียงประชามติ ให้กำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันออกเสียงประชามติ หากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕๑/๑๔ ต่อไป แต่หากคะแนนการออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญให้ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป โดยให้แจ้งผลการลงประชามติให้ประธานรัฐสภาทราบด้วย

มาตรา ๒๕๑/๑๔ เมื่อมีประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภานำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๐ และมาตรา ๑๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๒๕๑/๑๕ สภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) สภาร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งตามมาตรา ๒๕๑/๘ วรคสี่ ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๕๑/๘ วรคสาม

(๒) สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๕๑/๑๑ วรคหนึ่ง

(๓) เมื่อร่างรัฐธรรมนูญได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ใช้บังคับเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๔) เมื่อร่างรัฐธรรมนูญตกไปตามมาตรา ๒๕๑/๑๑ วรคหก หรือมาตรา ๒๕๑/๑๓ วรคสี่

มาตรา ๒๕๑/๑๖ ถ้าวางรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามหมวดนี้ตกไป หรือการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จเพราะเหตุสภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๕๑/๑๕ (๑) หรือ (๒) คณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเสนอญัตติต่อรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภามีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามความในหมวดนี้อีกได้ การออกเสียงลงคะแนนให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องได้เสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ บุคคลที่เคยเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญชุดเดิมจะเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอีกไม่ได้

เมื่อรัฐสภามีมติอย่างหนึ่งอย่างใดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะมีการเสนอญัตติตามวรรคหนึ่งอีกไม่ได้ เว้นแต่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่

มาตรา ๒๕๑/๑๗ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของสภาร่างรัฐธรรมนูญ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาหาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญ”

มาตรา ๕ ในวาระเริ่มแรกเมื่อรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับแล้ว ให้จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวด ๑๖ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒๙๑/๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑/๕ และมาตรา ๒๙๑/๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญนี้ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

ประธานรัฐสภา

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ต่อรัฐสภา โดยมีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีวิธีการจัดทำรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ทั้งฉบับเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปฏิรูปการเมือง โดยให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสองประเภท ประเภทที่หนึ่งมาจากการเลือกตั้งในจังหวัด จังหวัดละหนึ่งคน และประเภทที่สองมาจากรัฐสภา คัดเลือกบุคคลจากหลายสาขาอาชีพ รวมเป็นองค์กรในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเพื่อปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองขึ้นใหม่ให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุมัติรัฐธรรมนูญโดยการออกเสียงประชามติได้ด้วย ทั้งนี้ โดยร่างรัฐธรรมนูญที่จะมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐจะกระทำมิได้

๒. สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๑) กำหนดให้รัฐสภาประชุมร่วมกันในกรณีการให้ความเห็นชอบสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมาจากการคัดเลือกโดยที่ประชุมรัฐสภา และกรณีการให้ความเห็นชอบญัตติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

(๒) กำหนดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มีสมาชิกทั้งหมด ๙๙ คน ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จังหวัดละหนึ่งคน จำนวน ๗๗ คน และสมาชิกซึ่งมาจากการคัดเลือกโดยที่ประชุมของรัฐสภา จำนวน ๒๒ คน โดยแบ่งเป็นสามประเภท คือ

(ก) ผู้เชี่ยวชาญสาขากฎหมายมหาชน จำนวน ๖ คน

(ข) ผู้เชี่ยวชาญสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน ๖ คน

(ค) ผู้มีประสบการณ์ด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย หรือการร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ คน

(๓) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

(๔) กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนจังหวัดละหนึ่งคน ให้แล้วเสร็จภายใน ๗๕ วัน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดรับสมัครรับเลือกตั้งและกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาร่าง

รัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ โดยวันเลือกตั้งต้องเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ซึ่งร่างมาตรา ๕ (บทเฉพาะกาล) กำหนดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวภายใน ๑๕ วัน นับแต่รัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ

เมื่อมีการเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่วันเลือกตั้ง โดยให้ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนสูงสุดในการเลือกตั้งแต่ละจังหวัดเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญของจังหวัดนั้น

(๕) กำหนดให้รัฐสภาดำเนินการคัดเลือกสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมาจากการคัดเลือกโดยที่ประชุมรัฐสภา จำนวน ๒๒ คน ให้แล้วเสร็จภายใน ๗๕ วันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาตามที่กล่าวมาใน (๔) มีผลใช้บังคับ โดยมีกระบวนการดังนี้

ก. ให้องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สภาของสถาบันอุดมศึกษา องค์กรภาคเศรษฐกิจสังคม และองค์กรภาคเอกชนตามหลักเกณฑ์ที่ประธานรัฐสภากำหนดแต่ละแห่งคัดเลือกบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญประเภทละไม่เกิน ๒ คน และส่งให้ประธานรัฐสภาภายใน ๑๕ วันนับแต่วันพ้นกำหนดวันรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญที่มาจาก การเลือกตั้ง

ข. ให้ประธานรัฐสภาแต่งตั้งคณะกรรมการจำนวน ๑๕ คน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญแล้วส่งผลให้ประธานรัฐสภาเพื่อเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อลงมติคัดเลือกบุคคลตามบัญชีรายชื่อฯ โดยลงคะแนนเป็นการลับ

(๖) กำหนดให้มีการประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรกซึ่งต้องไม่เกิน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้สมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญครบจำนวน

(๗) กำหนดเหตุที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงในกรณีต่าง ๆ และการจัดให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญแทนตำแหน่งที่ว่าง

(๘) กำหนดให้สภาาร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญครั้งแรกตาม (๖) ซึ่งต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในทั่วทุกภูมิภาคด้วย

ร่างรัฐธรรมนูญที่จะมีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐจะกระทำมิได้

(๙) เมื่อสภาาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จสิ้นแล้ว ให้เสนอต่อประธานรัฐสภา ซึ่งหากเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญมีได้มีลักษณะตามมาตรา ๒๙๑/๑๑ วรรคห้า ที่ต้องเสนอให้รัฐสภาวินิจฉัย ก็ให้ส่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติของประชาชนว่าจะเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญนั้นหรือไม่ โดยประกาศกำหนดวันออกเสียงประชามติต้องเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา และนำหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติมาใช้บังคับ ในกรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภานำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายโดยน้อมมาตรา ๑๕๐ และมาตรา ๑๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๑๐) ในกรณีที่ร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไป หรือการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จ เพราะเหตุสภาร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงตามมาตรา ๒๕๑/๑๕ (๑) หรือ (๒) คณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามจำนวนที่กำหนด มีสิทธิเสนอญัตติต่อรัฐสภาเพื่อให้มีมติให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อีกได้ และบุคคลที่เคยเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญชุดเดิมจะเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญอีกไม่ได้ นอกจากนี้ เมื่อรัฐสภามีมติอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว จะมีการเสนอญัตติในเรื่องนั้นอีกไม่ได้ เว้นแต่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่

(๑๑) กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นสำนักงานเลขานุการของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

(๑๒) กำหนดบทเฉพาะกาลให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการรับสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๕๑/๕ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เพื่อให้ได้มาซึ่งสภาร่างรัฐธรรมนูญภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่รัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ
